

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

[Tractatus de attributis, de visione beatifica, de scientia Dei ac de ejus
voluntate et providentia]

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

§. I. Conclusio affirmativa statuitur

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77132](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77132)

& Sorum. Huic etiam ut probabiliori ex Thom. Alti. v. d. ut Alvarez, Nazarius, Gonzales, Joannes S. Thomae, & Salmanticensis, hanc sententiam absolute rejiciunt, & voluntatem antecedentem salvandi omnes homines, esse in Deo propriè & formaliter, & non solum eminenter, ut metaphoricè, arbitrantur. Unde sic

S. I.

Conclusio affirmativa statuitur.

Deo igitur, voluntatem antecedentem, quæ Deus vult omnes homines salvos fieri, proprie & formaliter, & non tantum metaphoricè, benevolentem, in Deo reperiri.

61. Probatur primò: Si voluntas antecedens, quæ Deus vult omnes homines salvos fieri, non esset in Deo formaliter & propriè, sed metaphoricè tantum, vel eminenter, non esset voluntas benevolentis, sed tantum signi: At hoc dici nequit: Ergo nec illud. Sequela Majoris patet, nam ut ait S. Thomas hic art. 11. *Voluntas propriè dicta vocatur voluntas benevolentis, voluntas autem metaphoricè dicta est voluntas signi.* Minor verò suadet ex eodem S. Doctore in 1. ad Timoth. cap. 2. le. 1. ubi verba illa Apostoli, *Vult omnes homines salvos fieri*, exponens, hanc voluntatem reducit ad voluntatem benevolentis. Id etiam expressè docet

62. qu. 23. de Verit. art. 3. his verbis: *Voluntas de Deo proprie dicitur, & hæc est voluntas benevolentis, quæ per antecedentem & consequentem distinguitur.* Et in 1. dist. 47. qu. 1. art. 2. *Possumus (inquit) loqui de voluntate benevolentis, vel signi, & de voluntate benevolentis, vel consequente, vel antecedente.* Ergo juxta S. Thomam voluntas antecedens de salute omnium hominum, ad voluntatem benevolentis referretur, subindè que reperitur in Deo propriè & formaliter, & non solum metaphoricè & eminenter. Idque exempla judicis & mercatoris quibusidem S. Doctor ad explicandum voluntatem antecedentem de salute omnium hominum, locis supra art. 1. citatis utitur, aperte declarat. Non enim metaphoricè tantum, & impropiè, sed verè & realiter, pius & justus judex vult homicidam vivere, nisi aliunde graviores obiterent considerationes; pax scilicet & tranquillitas reipublicæ, conservatio justitiæ &c. Similiter etiam quis dicat mercatorem imminente tempestate, non velle propriè & formaliter, sed metaphoricè tantum & impropiè conservare mercem, quamvis voluntate condita natâ, tempe si non immineret naufragium, & non esset vitæ periculum?

63. Probatur secundò ratione quam indicat idem S. Doctor 1. ad Timoth. 2. le. 3. explicans illum locum Apostoli, *Qui vult omnes homines salvos fieri*: ubi docet quòd sicut conservatio mercium, secundum se considerata, est bona & volubilis à mercatore; quamvis si consideretur ut causa naufragii, & ut ex illa sequitur submersio navis, non sit bona, nec ab ipso volubilis: ita in Deo salus omnium hominum secundum se, seu absolute considerata, habet rationem volubilis, quamvis si consideretur bonum divine justitiæ, & quòd peccata puniantur, non sit bona, nec volubilis. Unde sic licet argueretur. Illud terminat actum voluntatis divine, & est ab ipsa formaliter volutum, & non tantum metaphoricè, quod secundum se est bonum & volubile. At salus omnium hominum, secundum se considerata, est bona, &

volubilis; cum ut sic non consideretur ut impeditiva majoris boni: pulchritudinis scilicet universi, & manifestationis divine justitiæ erga reprobos, & misericordie erga electos: Ergo est à Deo volita propriè & formaliter, & non solum metaphoricè vel eminenter.

64. Tertiò suadet conclusio Deus vult formaliter, voluntate antecedenti, conversionem omnium peccatorum; cum illos in Scriptura invitet, & hortetur ad poenitentiam, & cum asserat Petri 1. se nolle aliquem perire, sed omnes ad poenitentiam reverti: Ergo similiter vult eadem voluntate antecedenti illorum salutem. Consequenter est evidens, ille enim qui vult medium ordinatum ad aliquem finem, à fortiori censetur velle ipsum finem, eodem saltè modo quo vult medium ad illum conducens unde cum poenitentia, & conversio peccatoris, sit medium conducens ad salutem aternam; si Deus habet voluntatem veram & sinceram de conversione omnium peccatorum, verè etiam & sincerè voluntate antecedenti vult illorum salutem.

65. Quartò probatur conclusio. Volitio libera quæ nunquam impletur, non ex impotentia agentis, sed in ipsius libera voluntate, & ex meritis objecti, nullam imperfectionem Deo repugnantem involvit: Ergo licet voluntas antecedens, quæ Deus vult omnes homines salvos fieri, sit inefficax ex ipsius volentis libera dispositione, & ex meritis ipsius objecti secundum se considerati, & ut præcendit à circumstantiis & conditionibus individualibus, admitti tamen debet ut formaliter & propriè existens in Deo, & non solum metaphoricè, vel eminenter.

66. Quod magis urgetur. In Deo dantur volitiones liberæ, subjektivè absolutæ, & conditionatæ objectivè, de conditione nunquam implenda, ut ostendimus Tract. præcedenti disp. 5. art. 1. constatque ex illis verbis Matth. 11. *Va tibi Corozain, va tibi Bethsaida, quia si in Tyro & Sidone factæ fuissent virtutes quæ factæ sunt in te, olim in cilicio & cinere poenitentiam egissent.* Ubi poenitentia Tyrionum prænuntiatur futura, & consequenter volita à Deo, sub conditione signorum & miraculorum Christi, quæ conditio apud Tyrionum purificata non fuit, cum nunquam apud illos prædicta signa patrata fuerint: At volitiones istæ nunquam implentur, ex defectu conditionis; Ergo dantur absque imperfectione, formaliter in Deo volitiones liberæ, inefficaces, & nunquam implendæ; quare licet voluntas antecedens de salute omnium hominum sit inefficax, ex libera ipsius volentis dispositione, & nunquam impletur, non tamen propterea negari debet, reperiri in Deo formaliter. Unde D. Thomas in 1. dist. 46. quæst. 1. art. 1. ad 2. *Voluntas antecedens potest dici conditionata, nec tamen est imperfectio ex parte voluntatis divine, sed ex parte voliti quæ non accipitur cum omnibus circumstantiis quæ exiguantur ad rectum ordinem in salutem.*

Denique potest suaderi conclusio hæc ratione. Sicut volitio efficax mediourum efficacium, supponit necessariò efficacem finis intentionem; ita volitio mediourum tantum sufficientium, necessariò præsupponit inefficacem saltè finis volitionem. Sed voluntas antecedens terminatur ad auxilia sufficientia ad salutem, eaq; saltè præparata disponit: Ergo necessariò supponit, vel includit volitionem saltè inefficacem nostræ salutis, in Deo formaliter existentem. Minor constabit ex dicendis art. 5. Major verò facillè suadetur:

Tum quia velle media, & non ex amore finis, est præter intentionem, & veluti à casu operari, quod perfectissimo agenti repugnat. Tum etiam, quia electio & intentio sic comparantur in ordine appetibili, sicut assensus conclusionis & assensus præmissarum in ordine speculabili: Sed assensus conclusionis necessario oritur ex assensu præmissarum: Ergo electio medii necessario præsupponit intentionem finis.

67. Dices, sufficere quòd volitio medii procedat ex volitione finis virtuali, non autem requiri quòd formalem finis volitione supponat; & sic volitio mediorum & auxiliorum sufficientium, supponere quidem voluntatem antecedentem salutis hominum, virtualiter, vel eminenter, non tamen formaliter in Deo existentem.
68. Sed contra primò: Volitio virtualis finis est volitio illius quatenus continentur in mediis: Sed ex illa, prout sic, nequit oriri mediorum sufficientium volitio: Ergo nequit procedere ex volitione virtuali finis. Major constat, Minor probatur. Volitio finis ut in mediis contenti, est volitio ejus prout terminata ad media: Sed volitio mediorum nequit oriri ex eorundem volitione, aliàs à seipsa procederet, & à se causaretur, & se ipsam præsupponeret. Ergo nequit oriri ex virtuali volitione finis.
69. Secundo, Volitio efficax medii efficacis, oriri nequit ex efficaci volitione virtuali finis, sed necessario præsupponit efficacem volitionem formalem finis, ut demonstrant Thomistæ in Tractatu de Prædestinatione, & ex hoc probant prædestinationem non supponere præscientiam meritum, ut ibidem ostendimus. Ergo nec volitio mediorum sufficientium oriri potest ex virtuali volitione finis, sed formalem necessario præsupponit.

S. II.

Solvuntur Objectiones.

70. **O**bjicies primò: D Chrysostomus homil. 1. in Epist. ad Ephes. dicit quòd Deus valde cupit, valde desiderat nostram salutem. At desiderium non est in Deo propriè & formaliter, sed impropriè tantum & metaphorice, ut infra *diff. 6. art. 2.* ostendimus: Ergo nec voluntas antecedens de salute omnium hominum.
71. Sed facile respondetur, Chrysostomum ibi usurpare nomè desiderii latè, & in ampla quadam significatione, quatenus ferventissimus amor alicujus rei, etiam præsentis & possessæ, desiderium ejus interdum appellatur. Unde de Angelis beatis, qui continuo Deum contemplantur & vident, dicitur 1. Petri 1. *In quem desiderant Angeli prospicere.* ut ergo Chrysostomus significaret esse in Deo ardentissimum nostræ salutis amorem, & veram ac sinceram voluntatem salvandi homines, eam desiderium appellavit.
72. **O**bjicies secundo: Nulla voluntas inefficax potest esse propriè & formaliter in Deo: Sed voluntas antecedens salvandi omnes homines est inefficax in reprobis, ut constat. Ergo non est in Deo formaliter, sed tantum metaphorice; nec est voluntas beneplaciti, sed signi. Minor patet, Major probatur primò: quia omnis voluntas Dei secundò in Scripturam esse efficacem, & semper implètur: dicitur enim *Isaiaz 46. Omnis voluntas mea fiet.* Et *Ps. 134. Omnia quecumque voluit Dominus, fecit.* Secundo probatur: Omnis voluntas inefficax, & carens effectu, dicitur imperfecta; Ergo non est in Deo formaliter.
73. **R**espondeo negando Majorem, ad cuius pri-

mam probationem dicendum est, illa testimonio Scripturæ & similia, intelligenda esse de voluntate Dei simpliciter, qualis est sola voluntas consequens, ut docet S. Thomas hic *art. 6. ad 1.* non verò de omni voluntate Dei, quæcumque illa sit: nam ex eadem Scriptura colligitur dari in Deo aliquam voluntatem, quæ non impletur, juxta illud *Matth. 23. Jerusalem, Jerusalem, quæ occidis Prophetas, &c. quoties volui congregare filios tuos, & noluisti, &c.* Secundo dici potest quòd omnis voluntas Dei fiet, quia à nullo impeditur, nec est aliquid quod resistere valet, sed si aliquid non impletur, est quia hoc ipsum est volitum ab eo, & sic sive aliquid fiat, sive non, totum est ex ejus voluntate: cum quo tamen stat, quòd in ordine ad effectum qui interdum non ponitur in re, dicitur inefficax. Unde ad secundam probationem ejusdem Majoris, dicendum est, dupliciter voluntatem aliquam dici posse inefficacem: primò ex aliquo impedimento extrinseco, vincenit aut retardante efficaciam ipsius; secundò ex propria ordinatione & providentia ipsius volentis. Voluntas inefficax primo modo, est imperfecta, & non potest esse in Deo, non tamen si sit inefficax solùm secundo modo: quòd patet voluntas antecedens quam Deus habet de salute omnium hominum, est inefficax, quia ex propria ordinatione & providentia sua, Deus vult quòd careat effectu, & sit inefficax. Hoc enim pertinet ad universalem providentiam, ita ordinare omnia ad suos fines, ut perveniat quòd aliqua frustrentur suo effectu, & talem finem non consequantur; quia nisi frustrarentur, sequerentur majora inconvenientia. Ut patet in ordinem naturalium, in quo Deus ordinat corruptionem & destructionem quorundam individuum, ad conservationem alicujus speciei: v. g. quòd leo devoret agnum, ad conservandam speciem leonis, &c. Ita similiter in ordine supernaturali, Deus tanquam universalis provisor, providere debet per voluntatem antecedentem, quòd omnes homines sint capaces beatitudinis, quòd tendant quantum est de se in illam, & debet illa præparare per talem voluntatem media & auxiliaria sufficientia ad illam consequendam. Ut tamen locus detur mutabilitati, contingentiæ, & infirmitati liberi arbitrii, & ut manifestetur pulchritudo suæ justitiæ erga aliquos, & splendor suæ misericordiæ erga alios, debet per voluntatem consequentem, non velle efficaciter salutem aliquorum, eisque denegare media efficaciam ad illam consequendam.

Objicies tertio: Si daretur in Deo voluntas antecedens salvandi omnes homines, vel illa terminaretur ad salutem illorum ut futuram, vel solùm ut merè possibilem; Primum dici nequit, cum salus reproborum revera futura non sit; de illa enim nunquam verificabitur quòd de facto sit. Nec secundum, quia ut supra ostendimus, Deus non vult nec amat ea quæ sunt in statu meræ possibilitatis: Ergo talis voluntas non datur in Deo.

Respondeo voluntatem illam terminari ad gloriam & salutem reproborum, non ut pure possibilem, sed ut futuram, non quidem futuratione completâ & perfectâ, sed imperfectâ & inchoatâ, Pro cuius intelligentia

Notandum primò: Futuritionem rerum à causis desumi, non ut præcisè in actu primo consideratis, à quibus prout sic possibilitas desumitur, sed ut determinatis ad dandam illis existentiam.